

УДК 330.1

ЗАЧОСОВА Н.^{1*}, ШЕВЧЕНКО А.²

^{1*} д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту та державної служби Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси, Україна, e-mail: natazachosova@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-8469-3681

² к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Черкаського державного технологічного університету, м. Черкаси, Україна, e-mail: ann.shevchenko@chdtu.edu.ua, ORCID ID: 0000-0002-4904-9572

ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВОГО КОНСАЛТИНГУ У МЕХАНІЗМІ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА У ПРОЦЕСІ ЙОГО РОЗВИТКУ ПІД ВПЛИВОМ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Метою дослідження стала є конкретизація можливостей використання фінансового консалтингу у механізмі управління економічною безпекою підприємства у процесі його розвитку під впливом цифровізації. **Методика.** У процесі дослідження було використано такі методи, як контент-аналіз наукових джерел і літератури, узагальнення, систематизація та доповнення напрацювань вітчизняних і зарубіжних вчених у площині можливостей використання фінансового консалтингу для забезпечення економічної безпеки процесу управління розвитком підприємства. Використано графічний метод візуалізації окремих положень, припущень і висновків, отриманих у процесі дослідження. **Результати.** Встановлено, що фінансовий консалтинг при використанні у процесі безпеко орієнтованого управління розвитком підприємства здатний автоматизувати процедуру оцінювання фінансових ризиків його діяльності та спрогнозувати вплив тих із них, які можуть виникнути у процесі його розвитку; стабілізувати фінансовий стан підприємства шляхом раціонального використання фінансових ресурсів, як власних, так і залучених від фінансових установ і клієнтів, підвищити рівень інформаційної прозорості бізнесу, зокрема, щодо мотивів прийняття фінансових рішень. До проблем функціонування механізму управління економічною безпекою під час стратегування розвитку підприємства в умовах цифровізації віднесено: низький рівень цифрової грамотності персоналу підприємства, нездатність ідентифікувати та відстежувати цифрові ризики, необхідність захисту цифрового середовища реалізації бізнес-процесів, що відволікає від традиційних загроз, надмірну амбітність топ-менеджменту при визначенні цілей розвитку, без врахування потенційних загроз, відсутність фахівців для забезпечення цифрової безпеки, зростання залежності функціонування від цифрової екосистеми. **Наукова новизна.** Доведено доцільність використання послуг фінансового консалтингу для підвищення ефективності функціонування механізму управління економічною безпекою підприємств з метою захисту їх економічного та кадрового потенціалів, необхідних для сталого розвитку під впливом ризиків цифровізації. Виявлено та узагальнено проблеми функціонування механізму управління економічною безпекою під час стратегування розвитку підприємства в умовах цифровізації. Окреслено можливості використання фінансового консалтингу у процесах формування та функціонування механізму управління економічною безпекою підприємства. **Практична значимість.** Представлені у дослідженні пропозиції можуть слугувати основою для розробки безпеко орієнтованих стратегій розвитку підприємств в Україні.

Ключові слова: фінансовий консалтинг, механізм управління економічною безпекою, управління розвитком підприємства, цифровізація, цифрові ризики

Постановка проблеми

Реалії функціонування підприємств в Україні, мінливість фінансово-господарських умов їх діяльності, яка зростає та не піддається прогнозуванню з моменту початку повномасштабного вторгнення росії в Україну, актуалізують проблему забезпечення економічної безпеки господарських структур у площині управління організаціями. Водночас, зарубіжний досвід ведення бізнесу скеровує управлінський персонал до усвідомлення того факту, що без реалістичної стратегії розвитку, яка враховуватиме усі наявні та потенційні економічні ризики, фокусуватиметься на потребах та інтересах клієнтів і будуватиметься на підґрунті наявного у компанії матеріального та кадрового ресурсів, довгострокове економічне виживання на ринку неможливе. Цифровізація як сучасне явище, що є характерним для еволюції економічної діяльності, і має враховуватися під час

планування стратегічних орієнтирів розвитку підприємств, установ і організацій, формує простір для виникнення нових ризиків і загроз, які персонал компаній, що задіяний у управлінні їх економічною безпекою, не здатен професійно визначати та якісно оцінювати без попередньої фахової підготовки. Стратегічні орієнтири розвитку підприємницької діяльності, пов'язані з масштабуванням бізнес-процесів, освоєнням нових ринкових ніш та роботи з новими прошарками споживачів, також стають джерелами загроз, з якими фахівцям підприємства потрібно швидко навчитись працювати. З огляду на це, доцільним може бути залучення сторонніх спеціалістів до процесів управління розвитком організації та забезпечення її економічної безпеки, для яких нові виклики, з якими стикаються підприємства, є знайомими та зрозумілими. Таким фахівцем може бути незалежний фінансовий консультант, здатний надати послуги фінансового консалтингу у якості інструменту посилення функціональної спроможності механізму управління економічною безпекою підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Концептуальні засади та особливості реалізації послуг фінансового консалтингу тривалий час перебувають у полі зору українських і зарубіжних вчених [3, 5, 6]. Наприклад, Т. Д. Косова, О. О. Коваленко, М. С. Кондратенко вивчають можливості використання послуг консалтингу на фінансовому ринку для покращення фінансових результатів діяльності підприємства [5], О. О. Другов, Д. Вавжиняк О. досліджують світовий досвід та перспективи розвитку в Україні послуг особистого фінансового консалтингу [3], тощо. Аспекти фінансової стабільності суб'єкта господарювання, рентабельності його діяльності, досягнення стану фінансової незалежності тісно пов'язані з функціонуванням механізму управління його економічною безпекою. Питання безпеки орієнтованого менеджменту організацій розкриваються у джерелах [2, 4, 7, 9]. Основи побудови механізму управління економічною безпекою підприємства пропонує у своїх дослідженнях проблем безпекостанчтва М. О. Гутніченко [4]. У своїй публікації [7] О. Попело, О. Самойлович демонструють зв'язок між механізмом адаптивного управління розвитком промислових підприємств та процесом забезпечення їх економічної безпеки в епоху цифровізації національної економіки, що схилиє нас до думки про доцільність дослідження проблем функціонування механізму управління економічною безпекою підприємства у процесі його розвитку під впливом цифровізації. І. О. Чобіток, О. І. Кононов доводять актуальність процесу цифровізації у розвитку вітчизняних підприємств в умовах соціально-економічної нестабільності [1], що знову повертає нас до пошуку можливостей стабілізації стану економічної безпеки підприємств, у тому числі і з використанням інструменту фінансового консалтингу. Усвідомлюючи особливості стратегічного управління розвитком підприємств в умовах цифровізації економіки, які окреслюють П. О. Шиманович, Б. Б. Крілик, М. Р. Якубець, М. В. Волос, О. В. Романинець, М. М. Цісінський [8], доходимо висновку про необхідність врахування безпекового аспекту під час розробки стратегічних орієнтирів розвитку вітчизняного бізнесу.

Отже, не зважаючи на різноспрямованість досліджень сучасних вчених у площинах проблематики фінансового консультування, управління економічною безпекою господарських структур, планування розвитку підприємств із врахуванням тенденцій до цифровізації зовнішнього економічного середовища та цифрових трансформацій внутрішніх бізнес-процесів діяльності організацій, на разі відсутні публікації, у яких доводилася б доцільність використання послуг фінансового консалтингу для підвищення ефективності функціонування механізму управління економічною безпекою підприємств з метою захисту їх економічного та кадрового потенціалів, необхідних для сталого розвитку під впливом ризиків цифровізації.

Формулювання цілей статті (постановка завдання)

Метою дослідження є конкретизація можливостей використання фінансового консалтингу у механізмі управління економічною безпекою підприємства у процесі його розвитку під впливом цифровізації.

Виклад основного матеріалу

Вивчаючи питання фінансового консалтингу часто доводиться стикатися з думкою, що ця послуга призначена для фізичних осіб – індивідуальних інвесторів, людей, які прагнуть підвищити рівень власного доходу, грамотно керувати особистими фінансами та перебувати у стані фінансової безпеки. Однак, на противагу такому баченню, Т. Д. Косова, О. О. Коваленко, М. С. Кондратенко стверджують, що «роль фінансового консультанта полягає в наданні об'єктивної експертної оцінки фінансових умов та ризиків, а також у розробленні рекомендацій з оптимізації фінансових процесів та підвищення ефективності управління ресурсами. Він допомагає підприємствам розробити стратегії фінансового планування, реалізації інвестиційних проєктів, оптимізації фінансових потоків, збільшення прибутку тощо» [5, с.17]. Таким чином, фінансовий консалтинг суттєво доповнює та розширює можливості ефективного управління фінансовою діяльністю і підприємницьких структур, які прагнуть до сталого розвитку попри суттєві фінансові загрози економіки воєнного часу.

Фінансовий консалтинг охоплює широкий перелік сервісів, які можуть позитивно вплинути на стан економічної безпеки суб'єкта господарювання, починаючи від загального аналізу фінансового стану до вузькоспеціалізованих послуг, спрямованих на вирішення специфічних проблем або впровадження конкретних заходів щодо оптимізації фінансового управління підприємством [5, с.18]. Фінансові консультації можуть покращити стан фінансового менеджменту, дозволити управлінському персоналу компаній краще контролювати їх витрати та збільшити фінансові резерви; допомогти створити «фінансову подушку» і знизити рівень залежності від мінливих тенденцій на ринку фінансових послуг; інвестувати тимчасово вільні активи з мінімальним ризиком їх втрати задля отримання прибутку; ідентифікувати фінансові загрози та знайти управлінські інструменти для уникнення їх негативного впливу на цілісність корпоративних ресурсів.

Фінансове середовище функціонування українських компаній нині сповнене традиційних і інноваційних небезпек і ризиків. Частина з них має цифрову природу, та проявляється при спробах підприємств інтегрувати свої фінансово-господарські процеси у цифровий економічний простір. Управління ризиками, окрім системи ризик-менеджменту організацій, є завданням і механізмом управління економічною безпекою, метою існування якого є підвищення рівня економічної безпеки [4, с.11] до такого рівня, який гарантуватиме можливості стратегічного розвитку підприємства. Суб'єкт господарювання, який перебуває у стані економічної нестабільності, не здатен економічно розвиватись і еволюціонувати, здобувати конкурентні переваги та залишатись на ринку. Щоб забезпечити економічну безпеку бізнесу та посилити ринкові позиції, менеджмент сучасного підприємства повинен використовувати механізм управління економічною безпекою, який спрямовано на розвиток його економічного та інтелектуального потенціалу, гармонізацію інтересів усіх категорій стейкхолдерів, а також ефективну протидію ризикам і загрозам зовнішнього та внутрішнього середовищ [4, с.11].

Досліджуючи вплив цифровізації економіки на управління розвитком підприємств, О. Попело та О. Самойлович зазначають, «що за активного використання цифрових технологій підприємства мають змогу швидко здійснювати збір необхідних даних з метою проведення аналізу та оцінки поточної ситуації на ринку, аналізувати тенденції та закономірності розвитку бізнесу в сучасних мінливих умовах» [7, с.76]. Водночас, постає питання у якісному аналізі отриманих даних, зокрема, у здатності фахівців з економічної безпеки працювати з великими масивами різноспрямованих відомостей, які потрібні для коректної реалізації стратегічних і тактичних завдань усіх функціональних складових комплексної системи економічної безпеки. Фінансовий консалтинг тут може стати у нагоді, адже дозволить скористатися фазовими знаннями та компетенціями вузькоспеціалізованого фахівця у цих питаннях.

Рис. 1 демонструє проблеми функціонування механізму управління економічною безпекою під час стратегування розвитку підприємства в умовах цифровізації. Послуги фінансового консалтингу здатні сприяти пошуку необхідних фінансових ресурсів для його матеріального забезпечення, допомогти фахівцям з безпеки своєчасно виявити цифрові ризики, пов'язані з платіжною дисципліною, мінімізувати фіскальні ризики, визначити критичні точки («червоні прапори») у процесах здійснення онлайн-розрахунків, ідентифікувати недобросовісних контрагентів на основі аналізу їх цифрової фінансової звітності.

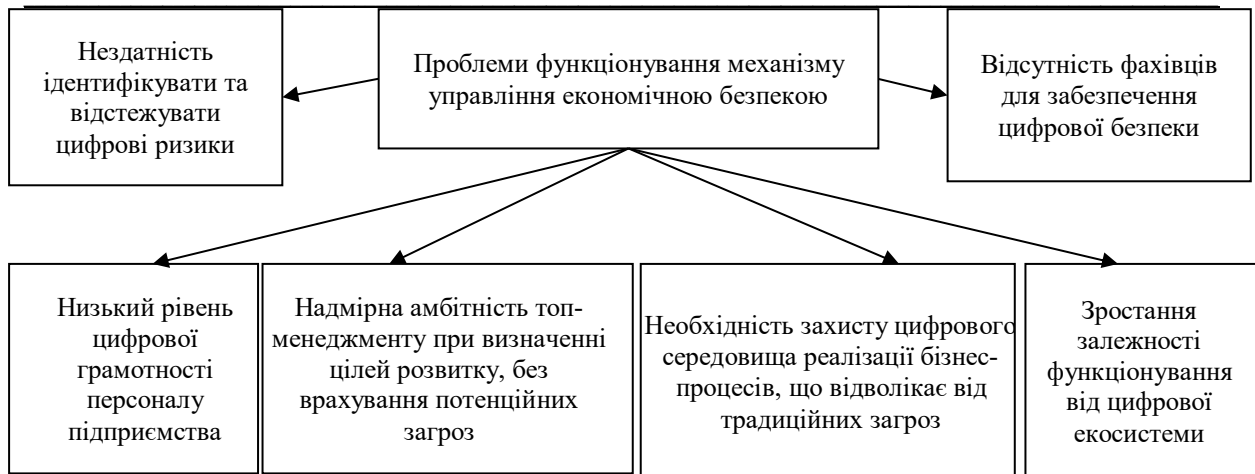

Рис. 1. Проблеми функціонування механізму управління економічною безпекою під час стратегування розвитку підприємства в умовах цифровізації

Джерело: узагальнено авторами

Структура механізму управління економічною безпекою підприємства потребує перебудови та оновлення у відповідності до викликів і ризиків цифровізації. Використання фінансового консалтингу здатне мінімізувати управлінські зусилля та ресурсні витрати на цей процес, оскільки частину ризиків і їх наслідків передбачають зовнішні фахівці. Наприклад, фінансовий консалтинг здатний автоматизувати процедуру оцінювання фінансових ризиків діяльності підприємства та спрогнозувати вплив тих із них, які можуть виникнути процесі його розвитку; стабілізувати фінансовий стан підприємства шляхом раціонального використання фінансових ресурсів, як власних, так і залучених від фінансових установ і клієнтів, підвищити рівень інформаційної прозорості бізнесу, зокрема, щодо мотивів прийняття фінансових рішень, що матиме позитивний вплив на імідж компанії на ринках товарів і послуг.

Вітчизняні вчені вважають, що «управління розвитком підприємств у контексті забезпечення економічної безпеки в умовах впровадження цифрових інновацій полягає в якісних змінах застарілих технологій, форм, способів і методів організації виробничих процесів і напрямків взаємодії з навколишнім середовищем, що потребує економічно обґрунтованих та ефективних організаційно-технічних підходів і рішень щодо поставлених цілей і задач, активізації інноваційно-інвестиційних процесів» [7, с.80]. Фінансовий консалтинг може стати інструментом інформаційного забезпечення управлінських рішень під час еволюції механізму безпеки орієнтованого менеджменту, оскільки пропоновані консультантом фінансові послуги мають здатність використовуватись як стимул до глибоких стратегічних трансформацій у різних площинах фінансово-господарської діяльності.

Рис. 2 демонструє можливості використання фінансового консалтингу у процесах формування та функціонування механізму управління економічною безпекою підприємства.

Конкретними прикладами використання фінансового консалтингу у процесі безпеки орієнтованого розвитку підприємства можуть бути:

- розробка цифрової екосистеми під індивідуальні потреби суб'єкта господарювання та інтеграція у неї усіх його бізнес-процесів;
- запровадження онлайн-моніторингу фінансових результатів діяльності підприємства та автоматичного оцінювання рівня досягнення запланованих фінансових показників;
- оцінювання інвестиційних можливостей і конкретних інвестиційних інструментів з позицій кібербезпеки;
- прогнозування ймовірних наслідків, переваг і недоліків від переходу до фінансового обслуговування в режимі онлайн;
- розроблення додаткових заходів ідентифікації та безпеки при дистанційному проведенні фінансових операцій, тощо.

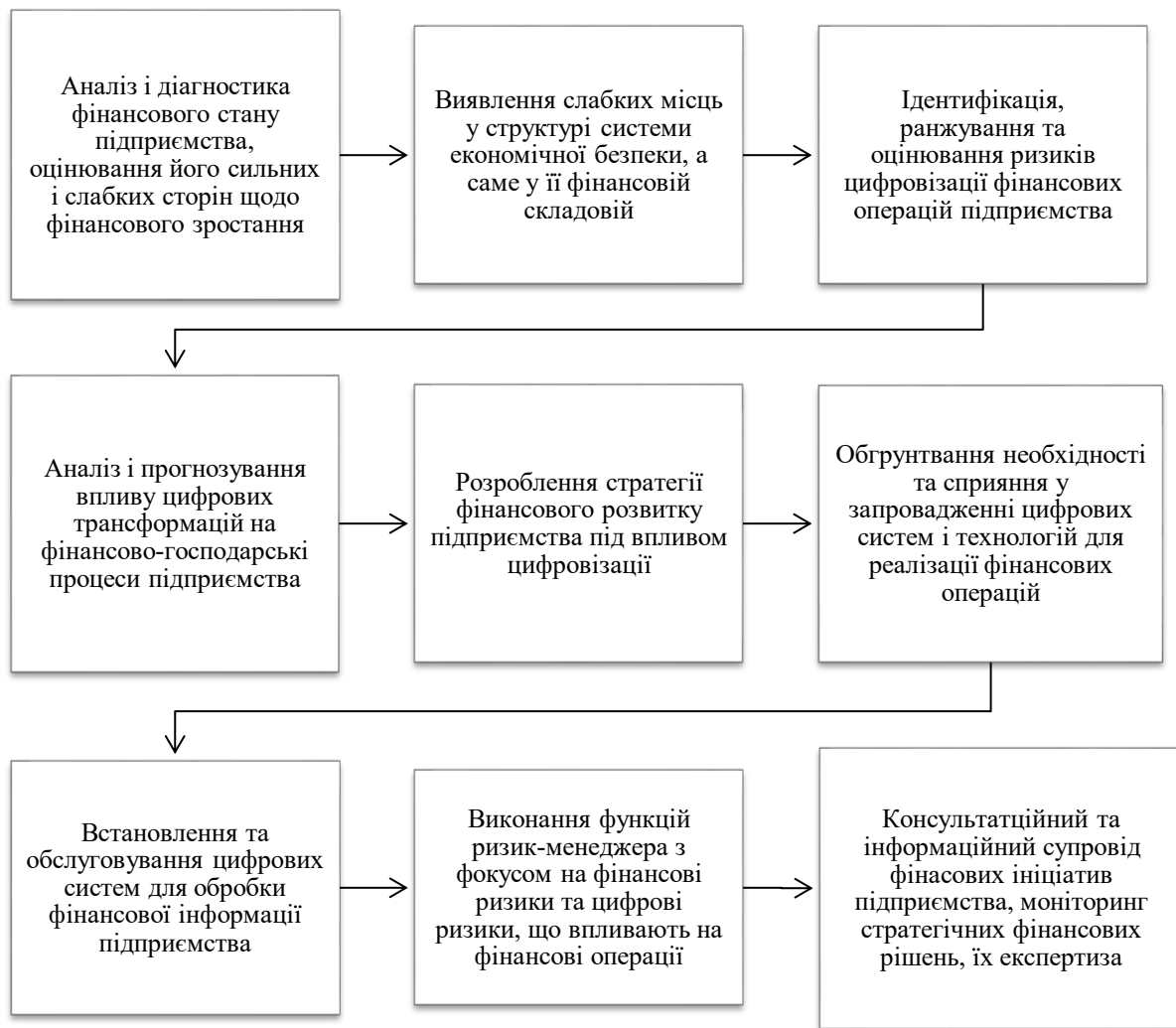

Рис. 2. Можливості використання фінансового консалтингу у процесах формування та функціонування механізму управління економічною безпекою підприємства

Джерело: узагальнено авторами

Проте, використання послуг фінансового консалтингу може створити додаткові загрози, пов'язані з низьким рівнем професіоналізму його виконавців. О. О. Другов, Д. Вавжиняк стверджують: «В Україні уже чимало людей надають послуги у цій сфері, називаючи себе експертами у сфері фінансів та інвестицій. Частина з них пропонує свої послуги у соціальних мережах. Деякі з них навіть не мають фінансової освіти та можуть вводити в оману громадян і брати за свої послуги чималі гонорари, або ж під видом підвищення фінансової грамотності продавати фінансові продукти» [3, с.131]. Звісно, у фінансовому консалтингу для юридичних осіб ймовірність такого ризику суттєво нижча, ніж при індивідуальному консультуванні приватних користувачів фінансових послуг. Однак, додатковим завданням фахівців з управління економічною безпекою за умови використання підприємством фінансового консалтингу стає підбір компанії та фахівців із бездоганною діловою репутацією та високим рівнем професійної кваліфікації.

На рис. 3 запропоновано трирівневу модель інтеграції фінансового консалтингу у систему забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарювання.

Отже, науковим внеском авторів у теорію безпеки орієнтованого менеджменту, ефективність якого нині у значній мірі визначається здатністю до протидії цифровим ризикам і масштабування меж власної фінансової стійкості, стали аргументовані за допомогою системного підходу та використання методу моделювання пропозиції щодо інтеграції послуг фінансового консалтингу у систему забезпечення економічної безпеки та до механізму управління нею.

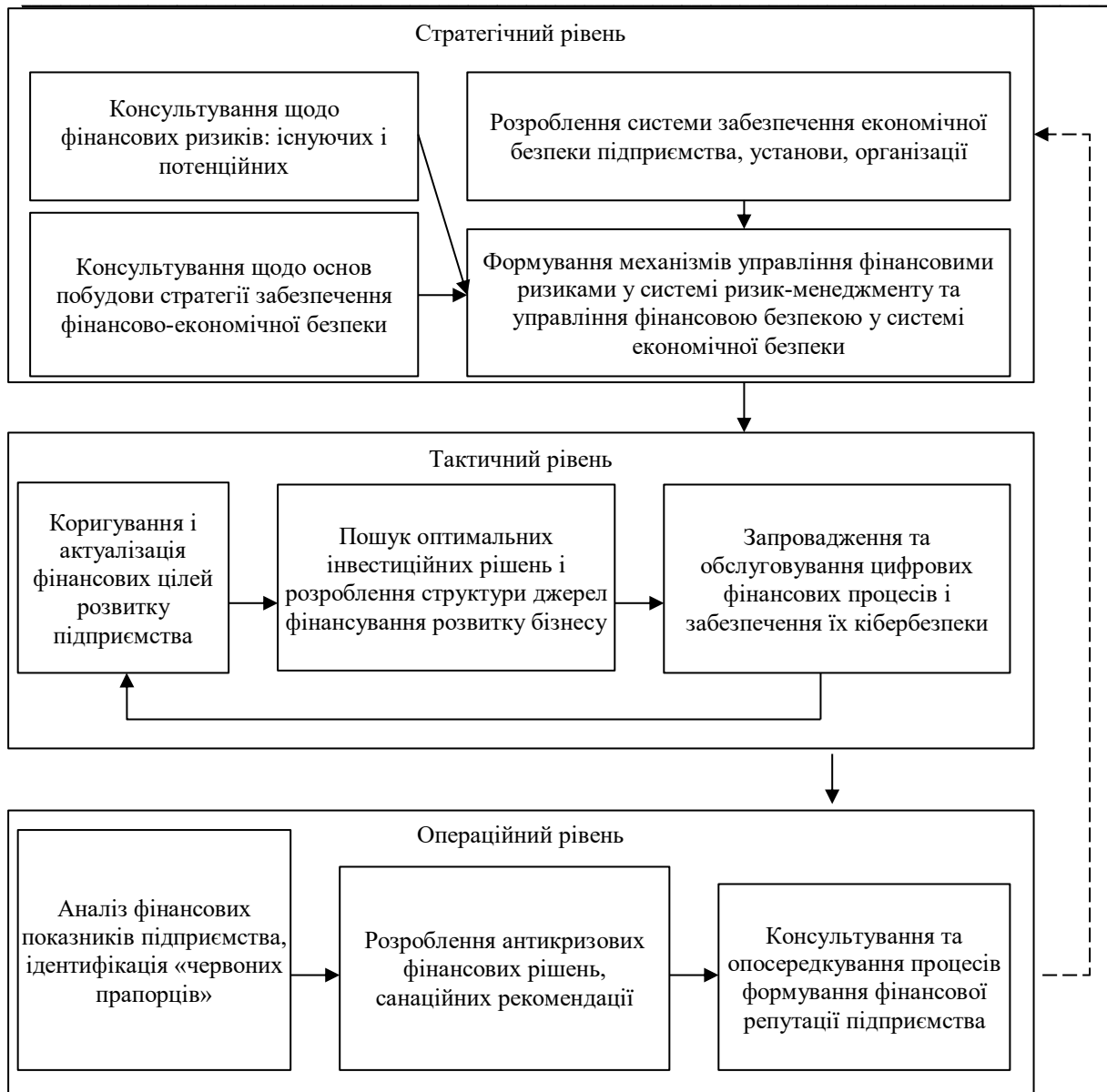

Рис. 3. Авторська трирівнева модель інтеграції фінансового консалтингу у систему забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарювання

Джерело: узагальнено авторами

Поєднання бачення персоналу підприємств, який володіє інсайдерськими релевантними даними про різні аспекти їх функціонування, з досвідом і фаховими компетенціями зовнішніх спеціалістів, здатних інтегрувати, відкалібрувати та оптимізувати цифрові системи прийняття управлінських рішень під конкретні потреби розвитку бізнесу з фокусом на його специфіку, але керуючись при цьому найкращими практиками, які доводили свою результативність, дозволить стабілізувати фінансово-економічний стан суб'єкта господарювання на тривалу перспективу при мінімальних витратах корпоративних ресурсів на цей процес. Встановлення раціональних стратегічних орієнтирів для повоєнного відновлення економіки України в цілому та її фінансового сектора зокрема, також вимагатимуть залучення експертів, у тому числі міжнародних, консультантів, радників, тощо. Авторські ідеї та пропозиції придатні для використання на різних рівнях соціально-економічних систем і здатні забезпечити оптимізацію їх функціонування, демонструючи синергетичний ефект від поєднання науково обґрунтованого менеджменту та особливостей практико орієнтованої управлінської діяльності.

Висновки

Проведене дослідження можливостей використання фінансового консалтингу у механізмі управління економічною безпекою підприємства у процесі його розвитку під впливом цифровізації дало змогу зробити такі висновки.

1. Встановлено, що фінансовий консалтинг при використанні у процесі безпеки орієнтованого управління розвитком підприємства здатний автоматизувати процедуру оцінювання фінансових ризиків його діяльності та спрогнозувати вплив тих із них, які можуть виникнути у процесі його розвитку; стабілізувати фінансовий стан підприємства шляхом раціонального використання фінансових ресурсів, як власних, так і залучених від фінансових установ і клієнтів, підвищити рівень інформаційної транспарентності бізнесу, зокрема, щодо мотивів прийняття фінансових рішень.

2. До проблем функціонування механізму управління економічною безпекою під час стратегування розвитку підприємства в умовах цифровізації віднесено: низький рівень цифрової грамотності персоналу підприємства, нездатність ідентифікувати та відстежувати цифрові ризики, необхідність захисту цифрового середовища реалізації бізнес-процесів, що відволікає від традиційних загроз, надмірну амбітність топ-менеджменту при визначенні цілей розвитку, без врахування потенційних загроз, відсутність фахівців для забезпечення цифрової безпеки, зростання залежності функціонування від цифрової екосистеми.

3. Встановлено можливості використання фінансового консалтингу у процесах формування та функціонування механізму управління економічною безпекою підприємства. До їх переліку віднесено такі актуальні для безпеки орієнтованого розвитку суб'єкта господарювання управлінські аспекти, як: аналіз і діагностика фінансового стану підприємства, оцінювання його сильних і слабких сторін щодо фінансового зростання; виявлення слабких місць у структурі системи економічної безпеки, а саме у її фінансовій складовій; ідентифікація, ранжування та оцінювання ризиків цифровізації фінансових операцій підприємства; аналіз і прогнозування впливу цифрових трансформацій на фінансово-господарські процеси підприємства; розроблення стратегії фінансового розвитку підприємства під впливом цифровізації; обґрунтування необхідності та сприяння у запровадженні цифрових систем і технологій для реалізації фінансових операцій; встановлення та обслуговування цифрових систем для обробки фінансової інформації підприємства; виконання функцій ризик-менеджера з фокусом на фінансові ризики та цифрові ризики, що впливають на фінансові операції; консультатційний та інформаційний супровід фінансових ініціатив підприємства, моніторинг стратегічних фінансових рішень, їх експертиза.

4. Запропоновано авторську модель інтеграції фінансового консалтингу у систему забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарювання, що поєднує три рівні – стратегічний, на якому консультування щодо існуючих і потенційних фінансових ризиків та основ побудови стратегії забезпечення фінансово-економічної безпеки інтегрується до процесів розроблення та функціонування системи забезпечення економічної безпеки та механізму управління нею; тактичний, на якому із використанням фінансового консалтингу відбуваються коригування і актуалізація фінансових цілей розвитку підприємства, пошук оптимальних інвестиційних рішень і розроблення структури джерел фінансування розвитку бізнесу та запровадження й обслуговування цифрових фінансових процесів і забезпечення їх кібербезпеки; та операційний, на якому фінансовий консалтинг застосовується для аналізу та оцінювання фінансових показників підприємства, ідентифікації «червоних прапорців» його фінансового стану, використовується для опосередкування процесів формування фінансової репутації компанії та стає у нагоді при розробленні антикризових фінансових рішень, санаційних рекомендацій за умови виявлення такої потреби.

ZACHOSOVA NATALIYA^{1*}, SHEVCHENKO ANNA²

1* Doctor of Sciences (Economics), Professor, Professor of Management and Public Service Department, Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy, Cherkasy, Ukraine, e-mail: natazachosova@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-8469-3681

2 Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Cherkasy State Technological University, Cherkasy, Ukraine, e-mail: ann.shevchenko@chdtu.edu.ua, ORCID ID: 0000-0002-4904-9572

THE USE OF FINANCIAL CONSULTING IN THE MECHANISM OF ENTERPRISE ECONOMIC SECURITY MANAGEMENT DURING ITS DEVELOPMENT UNDER THE INFLUENCE OF DIGITALIZATION

The purpose of the study is to specify the possibilities of utilizing financial consulting within the mechanism of managing the economic security of an enterprise during its development under the influence of digitalization. **Methodology.** The research employed methods such as content analysis of scientific sources and literature, generalization, systematization, and supplementation of the findings of domestic and foreign scholars regarding the possibilities of using financial consulting to ensure the economic security of enterprise development management. The graphical method was used to visualize specific propositions, assumptions, and conclusions obtained during the research process. **Results.** It has been established that financial consulting, when applied within the framework of security-oriented enterprise development management, can automate the procedure for assessing financial risks associated with enterprise activities and forecast the impact of risks that may arise during the development process. It also contributes to stabilizing the financial condition of enterprises through the rational use of financial resources, both internal and external (sourced from financial institutions and clients), and enhances the level of business information transparency, particularly concerning the motives behind financial decision-making. The challenges in operating the mechanism of economic security management during enterprise development strategy formation under digitalization include: a low level of digital literacy among enterprise personnel, inability to identify and monitor digital risks, the necessity of protecting the digital environment supporting business processes (which distracts from traditional threats), excessive ambition of top management in setting development goals without due consideration of potential threats, the lack of specialists to ensure digital security, and the increasing dependence of enterprise functioning on the digital ecosystem. **Scientific novelty.** The study substantiates the appropriateness of employing financial consulting services to enhance the efficiency of the economic security management mechanism at enterprises with the aim of protecting their economic and human resource potential, which is crucial for sustainable development under the risks posed by digitalization. The research identifies and generalizes the problems associated with the functioning of the economic security management mechanism during enterprise development strategizing under digitalization. It outlines the possibilities of applying financial consulting in the processes of forming and operating the enterprise's economic security management mechanism. **Practical significance.** The proposals presented in the study may serve as a foundation for developing security-oriented enterprise development strategies in Ukraine.

Keywords: financial consulting, economic security management mechanism, enterprise development management, digitalization, digital risks

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Чобіток І.О., Кононов О.І. Актуальність процесу цифровізації у розвитку вітчизняних підприємств в умовах соціально-економічної нестабільності. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2024. № 2. С. 176–183.
2. Данкевич А., Стоянова-Коваль С., Польова О., Лось З., Бурдейна Н., Казак О. Стан економічної безпеки та напрями відновлення соціально-економічного розвитку й продовольчої безпеки в умовах війни. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2024. № 2(55). С. 441–460.
3. Другов О.О., Вавжияк Д. Особистий фінансовий консалтинг: світовий досвід та перспективи розвитку в Україні. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: Проблеми економіки та управління*. 2023. Т. 7, № 1. С. 130–139.
4. Гутніченко М.О. Механізм управління економічною безпекою підприємства. *Актуальні проблеми сталого розвитку*. 2024. Т. 1, № 2. С. 7–12.
5. Косова Т.Д., Коваленко О.О., Кондратенко М.С. Консалтинг на фінансовому ринку в системі покращення фінансових результатів діяльності підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2024. № 5. С. 17–21.
6. Mufidah, I.F., Makaryanawati. The practice of financial consultant service dilemma: the link between life sustainability and pricing. *International Journal of Economy, Education and Entrepreneurship*. 2021. Vol. 1, № 3. Pp. 217–231.
7. Попело О., Самойлович О. Механізм адаптивного управління розвитком промислових підприємств у контексті забезпечення економічної безпеки в епоху цифровізації національної економіки. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2023. № 1. С. 75–84.
8. Шиманович П.О., Крилик Б.Б., Якубець М.Р., Волос М.В., Романінець О.В., Цісінський М.М. Стратегічне управління розвитком підприємств в умовах цифровізації економіки. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: Економічні науки*. 2023. № 12(1). С. 174–182.

9. Зачосова Н.В., Гончаренко А.С., Коваль О.В. Стратегічні аспекти забезпечення фінансово-економічної безпеки страхових компаній у контексті розвитку конкурентоспроможного ринку страхових послуг. *Вісник ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Серія «Економічні науки»*. 2020. № 2. С. 160–168.

REFERENCES

1. Chobitok, I.O., Kononov, O.I. (2024). Aktualnist protsesu tsyfrovizatsiyi u rozvytku vitchyznyanykh pidpryyemstv v umovakh sotsialno-ekonomichnoyi nestabilnosti [Relevance of the digitalization process in the development of domestic enterprises under conditions of socio-economic instability]. *Ekonomichnyy visnyk Dniprovskoyi politekhniki*. № 2. Pp. 176-183 [in Ukrainian].
2. Dankevych, A., Stoyanova-Koval, S., Polova, O., Los, Z., Burdeina, N., Kazak, O. (2024). Stan ekonomichnoyi bezpeky ta napryamy vidnovlennya sotsialno-ekonomichnoho rozvytku y prodovolchoyi bezpeky v umovakh viyny [State of economic security and directions of restoring socio-economic development and food security in wartime conditions]. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2(55). Pp. 441–460 [in Ukrainian].
3. Druhov, O.O., Vavzhyniak, D. (2023). Osobystyy finansovyy konsaltnykh: svitovyy dosvid ta perspektyvy rozvytku v Ukraini [Personal financial consulting: world experience and development prospects in Ukraine] [Electronic resource]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika". Seriya: Problemy ekonomiky ta upravlinnya*. Vol. 7, № 1. Pp. 130-139 [in Ukrainian].
4. Hutnichenko, M.O. (2024). Mekhanizm upravlinnya ekonomichnoyu bezpekoju pidpryyemstva [Mechanism of managing the economic security of an enterprise]. *Aktualni problemy staloho rozvytku*. Vol. 1, № 2. Pp. 7-12 [in Ukrainian].
5. Kosova, T.D., Kovalenko, O.O., Kondratenko, M.S. (2024). Konsaltnykh na finansovomu rynku v systemi pokrashchennya finansovykh rezultativ diyalnosti pidpryyemstva [Financial market consulting in the system of improving the financial results of enterprises]. *Ekonomika. Finansy. Pravo*. № 5. Pp. 17-21 [in Ukrainian].
6. Mufidah, I.F., Makaryanawati. (2021). The practice of financial consultant service dilemma: the link between life sustainability and pricing. *International Journal of Economy, Education and Entrepreneurship*. Vol. 1, № 3. Pp.217-231.
7. Popelo, O., Samoylovych, O. (2023). Mekhanizm adaptivnoho upravlinnya rozvytkom promyslovykh pidpryyemstv u konteksti zabezpechennya ekonomichnoyi bezpeky v epokhu tsyfrovizatsiyi natsionalnoyi ekonomiky [Mechanism of adaptive management of industrial enterprises' development in the context of ensuring economic security in the era of digitalization of the national economy]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnya*. № 1. Pp. 75-84 [in Ukrainian].
8. Shymanovych, P.O., Krylyk, B.B., Yakubets, M.R., Volos, M.V., Romaninets, O.V., Tsisinskyi, M.M. (2023). Stratehichne upravlinnya rozvytkom pidpryyemstv v umovakh tsyfrovizatsiyi ekonomiky [Strategic management of enterprise development in the conditions of economic digitalization]. *Mizhnarodnyy naukovyy zhurnal "Internauka". Seriya: Ekonomichni nauky*. № 12(1). Pp. 174-182 [in Ukrainian].
9. Zachosova, N.V., Honcharenko, A.S., Koval, O.V. (2020). Stratehichni aspekty zabezpechennya finansovo-ekonomichnoyi bezpeky strakhovykh kompaniy u konteksti rozvytku konkurentospromozhnoho rynku strakhovykh poslug [Strategic aspects of ensuring the financial and economic security of insurance companies in the context of developing a competitive insurance services market]. *Visnyk ChNU im. B. Khmelnytskoho. Seriya «Ekonomichni nauky»*. № 2. Pp. 160-168 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 28.04.2025.

Received: 2025.04.28